

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

IXe KAMER

A R R E S T

**nr. 226.741 van 13 maart 2014
in de zaak A. 210.797/IX-8256**

In zake : de BELGISCHE STAAT, vertegenwoordigd door:
1. de minister van Binnenlandse Zaken
2. de staatssecretaris voor Mobiliteit
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Bart Van Hyfte en Laurent Delmotte
kantoor houdend te 1060 Brussel
Gulden Vlieslaan 77
bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen :

het VLAAMSE GEWEST
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Paul Van Orshoven en Bart Martel
kantoor houdend te 1050 Brussel
Louizalaan 99
bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

1. De vordering, ingesteld op 20 november 2013, strekt tot de schorsing van de tenuitvoerlegging van artikel 3 van het besluit van de Vlaamse Regering van 20 september 2013 ‘tot wijziging van het koninklijk besluit van 15 maart 1968 houdende algemeen reglement op de technische eisen waaraan de auto’s, hun aanhangwagens, hun onderdelen en hun veiligheidstoebehoren moeten voldoen en het besluit van de Vlaamse Regering van 14 mei 2004 betreffende de exploitatie en de tarieven van de VVM’.

II. Verloop van de rechtspleging

2. De verwerende partij heeft een nota ingediend.

Eerste auditeur-afdelingshoofd Walter Van Noten heeft een verslag opgesteld.

Met toepassing van artikel 90, § 1, vierde lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, is de zaak verwezen naar een kamer met drie leden.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 3 maart 2014.

Staatsraad Daniël Moons heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Bart Van Huyfte, die verschijnt voor de verzoekende partij en advocaat Bart Martel, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

Auditeur Alexander Van Steenberge heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3.1. Het besluit van de Vlaamse Regering van 20 september 2013 ‘tot wijziging van het koninklijk besluit van 15 maart 1968 houdende algemeen reglement op de technische eisen waaraan de auto’s, hun aanhangwagens, hun onderdelen en hun veiligheidstoebehoren moeten voldoen en het besluit van de Vlaamse Regering van 14 mei 2004 betreffende de exploitatie en de tarieven van de VVM’ (hierna het besluit van de Vlaamse Regering van 20 september 2013), werd bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad van 2 oktober 2013.

Luidens de nota aan de Vlaamse Regering VR 2013 1907 DOC.0784/1 heeft het bestreden besluit onder meer tot doel “reclame op de bussen van De Lijn opnieuw mogelijk te maken om op die manier De Lijn toe te laten extra inkomsten uit reclame te genereren”.

3.2. Daartoe wordt bij artikel 1 van het besluit van de Vlaamse Regering van 20 september 2013, artikel 38, derde lid, van het besluit van de Vlaamse Regering van 14 mei 2004 ‘betreffende de exploitatie en de tarieven van de VVM’ opgeheven. Die bepaling luidde als volgt:

“Om de reizigers een uitstekend uitzicht te bieden, is het verboden om reclame of berichten op de voor- en de zijruiten van de voertuigen van de VVM aan te brengen.”

3.3. De vordering tot schorsing is gericht tegen artikel 3 van het besluit van de Vlaamse Regering van 20 september 2013. Dit artikel luidt als volgt:

“Artikel 75 van het koninklijk besluit van 15 maart 1968 houdende algemeen reglement op de technische eisen waaraan de auto’s, hun aanhangwagens, hun onderdelen en hun veiligheidstoebehoren moeten voldoen, gewijzigd bij de koninklijke besluiten van 14 januari 1971 en 12 december 1975, wordt opgeheven.”

3.4. Het aldus door het Vlaamse Gewest opgeheven artikel 75 van het koninklijk besluit van 15 maart 1968 ‘houdende algemeen reglement op de technische eisen waaraan de auto’s, hun aanhangwagens, hun onderdelen en hun veiligheidstoebehoren moeten voldoen’ (hierna: KB Technische Eisen), luidt als volgt:

“Publiciteit.

Geen publiciteit mag worden gevoerd op de buitenste ruiten van de voor het bezoldigd vervoer van personen of voor hiermede gelijkgesteld gratis vervoer gebezigde auto’s. Deze bepaling geldt niet voor de dakvensters of de rondingen ervan.

De dienstaankondigingen die op de buitenste ruiten van die voertuigen voorkomen mogen het uitzicht naar buiten van de reizigers niet belemmeren.”

IV. Onderzoek van de vordering

Schorsingsvoorwaarden

4. Krachtens artikel 17, § 2, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, zoals deze bepaling nog toepassing krijgt op de voorliggende vordering, kan slechts tot schorsing van de tenuitvoerlegging worden besloten onder de dubbele voorwaarde dat ernstige middelen worden aangevoerd die de vernietiging van de aangevochten beslissing kunnen verantwoorden en dat de onmiddellijke tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing een moeilijk te herstellen ernstig nadeel kan berokkenen.

Ernst van het enige middel

Uiteenzetting van het middel

5. Het enige middel aangevoerd door de verzoekende partij is afgeleid uit de schending van de artikelen 35, 39 en 134 van de Grondwet en van artikel 6, § 4, 3°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 ‘tot hervorming der instellingen’ (hierna: BWHI).

De verzoekende partij betoogt dat zij op grond van die bepalingen exclusief bevoegd is om de technische voorschriften van de verkeers- en vervoermiddelen uit te vaardigen.

Artikel 75 van het KB Technische Eisen is een technisch voorschrift dat onder de exclusieve bevoegdheid van de federale overheid valt. Het KB Technische Eisen vindt zijn wettelijke basis in de wet van 21 juni 1985 ‘betreffende de technische eisen waaraan elk voertuig voor vervoer te land, de onderdelen ervan, evenals het veiligheidstoebehoren moeten voldoen’. Artikel 75 van het KB Technische Eisen is een technisch voorschrift dat ertoe strekt de verkeersveiligheid te garanderen en te bevorderen.

De verwerende partij is bijgevolg niet bevoegd om artikel 75 van het KB Technische Eisen op te heffen. De omstandigheid dat de verwerende partij bevoegd is voor het bezoldigd vervoer van personen doet daaraan geen afbreuk.

Beoordeling

6.1. Ter uitvoering van artikel 39 van de Grondwet is, wat de openbare werken en het vervoer betreft, bij artikel 6, § 1, X, eerste lid, 8°, BWHI de bevoegdheid inzake “het gemeenschappelijk stads- en streekvervoer, met inbegrip van de bijzondere vormen van geregeld vervoer, het taxivervoer en het verhuren van auto’s met chauffeur” aan de gewesten toegewezen.

In de memorie van toelichting bij het ontwerp van wat later de bijzondere wet van 8 augustus 1988 ‘tot wijziging van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen’ is geworden, worden de bevoegdheden die inzake openbare werken en vervoer aan de gewesten zijn toegewezen omschreven als “een beheersbevoegdheid in de ruime zin” die “kadert in de filosofie [...] om de bevoegdheden van de Gewesten uit te breiden en hen homogene bevoegdheidspakketten toe te kennen” (*Parl.St.* Kamer B.Z. 1988, nr. 516/1, p.13).

6.2. De bevoegdheden van de gewesten inzake openbare werken en vervoer worden door het Grondwettelijk Hof ruim geïnterpreteerd.

Het Grondwettelijk Hof (GwH nr. 48/2013 van 28 maart 2013), daarin bijgevalen door de afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (RvS 30 juni 1998, nr. 74.842, Belgische Staat; RvS 9 maart 2009, nrs. 191.155 en 191.156, het Vlaamse Gewest), oordelen dat, voor zover zij er niet anders over beschikt hebben, de grondwetgever en de bijzondere wetgever geacht worden aan de gemeenschappen en de gewesten de volledige bevoegdheid te hebben toegekend tot het uitvaardigen van regels die eigen zijn aan de aan hen toegewezen

aangelegenheden. Behoudens andersluidende bepalingen heeft de bijzondere wetgever het gehele beleid inzake de door hem toegewezen aangelegenheden aan de gemeenschappen en de gewesten overgedragen.

6.3. In artikel 6, § 1, X, eerste lid, 8°, BWHI vindt het Vlaamse Gewest dan ook de bevoegdheid om regelend op te treden. Het gewest mag evenwel in de uitoefening van zijn bevoegdheid geen maatregelen nemen die behoren tot de bevoegdheid van de federale overheid.

Wat betreft het uitoefenen van zijn bevoegdheid inzake het vervoer dient in dit verband te worden gewezen op artikel 6, § 4, 3°, BWHI dat luidt als volgt:

“De Regeringen worden betrokken bij:

[...]

3° het ontwerpen van de regels van de algemene politie en de reglementering op het verkeer en vervoer, alsook van de technische voorschriften inzake verkeers- en vervoermiddelen.”

Volgens het Grondwettelijk Hof (arrest nr. 127/2000 van 6 december 2000) heeft de uit deze bepaling blijkende federale bevoegdheid betreffende het vaststellen van “de technische voorschriften inzake verkeers- en vervoermiddelen” betrekking op de technische voorschriften die worden vastgesteld “ter behartiging van een federale aangelegenheid, namelijk de veiligheid van het wegverkeer”.

Tot de technische voorschriften inzake verkeers- en vervoermiddelen behoren op het eerste gezicht de technische eisen voor voertuigen voor vervoer te land, voor de onderdelen ervan en voor het veiligheidstoebehoren, zoals de eisen betreffende hun bouw, assemblage, erkenning, goedkeuring, herstelling en onderhoud, die door de Koning worden bepaald op grond van artikel 1, § 1, van de wet van 27 juni 1985 ‘betreffende de technische eisen waaraan elk voertuig voor vervoer te land, de onderdelen ervan, evenals het veiligheidstoebehoren moeten voldoen’.

De in het KB Technische Eisen opgenomen regelingen lijken aldus in beginsel binnen de federale bevoegdheid inzake “de technische voorschriften inzake verkeers- en vervoermiddelen” te vallen.

Voor zover de voorschriften van het KB Technische Eisen er echter niet toe strekken de veiligheid van het wegverkeer te bevorderen, doch betrekking hebben op de exploitatie van het openbaar vervoer, gaat het *prima facie* om een aangelegenheid die tot de bevoegdheid van de gewesten behoort. Het loutere feit dat zulk een voorschrift naar de vorm opgenomen is in het KB Technische Eisen vermag *prima facie* dit niet tegen te spreken.

6.4. Het door artikel 3 van het bestreden besluit opgeheven artikel 75 van het KB Technische Eisen maakt deel uit van hoofdstuk VII ‘Inrichting’ van dit koninklijk besluit.

Het verslag aan de Koning bij het KB Technische Eisen (BS 28 maart 1968, p. 3265) vermeldt dat in hoofdstuk VII “de voorschriften [voorkomen] betreffende de ombouw en de uitrusting van de voertuigen en meer bepaald van de voertuigen die worden aangewend voor het bezoldigd personenvervoer (autobussen, autocars...). De vroegere voorschriften werden herwerkt met het oog op het verwerven van een grotere veiligheid en meer comfort van de reizigers”.

Artikel 75 van het KB Technische Eisen bevat evenwel op het eerste gezicht geen bepalingen die ertoe strekken de verkeersveiligheid te bevorderen. Veeleer wordt beoogd, zo lijkt, het comfort van de reizigers te verhogen door het aanbrengen van publiciteit op de buitenste ruiten van de voertuigen te verbieden en dienaankondigingen op de ruiten slechts toe te laten wanneer die het uitzicht van de reizigers niet belemmeren.

In de nota aan de Vlaamse Regering VR 2013 1907 DOC.0784/1 wordt aldus op het eerste gezicht terecht vastgesteld dat het “tot de

bevoegdheid van het Vlaamse Gewest [behoort] de bepaling van het KB technische eisen op te heffen aangezien ze inhoudelijk geen technische eis betreft, maar wel een bepaling die is ingegeven vanuit het comfort voor de reizigers en dus onlosmakelijk verbonden is met de dienstverlening door De Lijn”.

In de huidige stand van de rechtspleging overtuigt de verzoekende partij de Raad van State er niet van de opgeheven bepaling toch als een technisch voorschrift met betrekking tot de verkeersveiligheid op te vatten.

6.5. Op het eerste gezicht blijkt niet dat de bestreden bepaling de in het middel aangevoerde bevoegdheidsverdelende regels schendt. Weliswaar – en vanzelfsprekend – moet de opheffingsbepaling bevoegdheidsconform geacht worden slechts betrekking te hebben op het in artikel 6, § 1, X, eerste lid, 8°, BWHI bedoelde vervoer.

6.6. Het enige middel is niet ernstig.

6.7. Derhalve is alvast niet voldaan aan één van de bij artikel 17, § 2, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State opgelegde voorwaarden om de schorsing van de tenuitvoerlegging van de bestreden bepaling te bevelen.

Die vaststelling volstaat om de vordering af te wijzen.

BESLISSING

De Raad van State verwerpt de vordering.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 13 maart 2014,
door de Raad van State, IXe kamer, samengesteld uit:

Geert Van Haegendoren,	kamervoorzitter,
Daniël Moons,	staatsraad,
Bruno Seutin,	staatsraad,
bijgestaan door	
Johan Pas,	griffier.

De griffier

De voorzitter

Johan Pas

Geert Van Haegendoren